

Nr. 1, 2009 m. sausis

MISIJA: INTERNETAS

Gerbiamieji,

Prabėgo pirmieji projekto "Bibliotekos pažangai" įgyvendinimo metai. Su Lietuvos savivaldybių pagalba projektas sėkmingai įsibėgėjo. Pasirašytos trišalės sutartys tarp Nacionalinės bibliotekos, Kultūros ministerijos ir visų savivaldybių padėjo pamatą net tik projekto įgyvendinimui, bet ir jo tęstinumui.

Šiandien jau galime pasidžiaugti parengta mokymo medžiaga bibliotekininkams ir gyventojams, įrengtais apskričių mokymo centrais ir juose vykstančiais mokymais bibliotekų darbuotojams. Miesto bibliotekose iš esmės pagerintas interneto ryšys, sukurtas komunikacijos tinklas, apimantis visas šalies viešąsias bibliotekas ir teikiantis bibliotekininkams galimybę bendrauti kur kas efektyviau. Įvykdytas pažadas žmonėms su regėjimo negalia - visose pagrindinėse bibliotekose įrengta po kompiuterizuotą darbo vietą su naujausia, specialiai akliesiems ir silpnaregiams skirta programine įranga. Taip pat išsiaiškinta "starto pozicija" - atliktas išsamus tyrimas apie Lietuvos gyventojų ir bibliotekų lankytojų naudojimosi internetu įpročius.

Šiais metais tęsime darbus, plėsdami viešos interneto prieigos tinklą bibliotekose bei skatindami žmones aktyviau naudotis nemokamo interneto galimybėmis. Dar šį pavasarį, nors ir kiek vėliau nei planuota, miesto bibliotekas pasieks kompiuteriai su naujausia programine įranga. Tuo pat metu dalyje bibliotekų kaimo filialų bus vedamas interneto ryšys, diegiami kompiuteriai. Toliau vyks bibliotekininkų mokymai, pasitelkę sociologinius tyrimus, matuosime pokytį nuo "starto pozicijos". Be to, netrukus visuomenę pasieks dar daugiau informacijos apie projektą, prasidės akcijos, supažindinančios gyventojus su nemokamos viešos interneto prieigos nauda.

Tikiuosi, kad taip pat sėkmingai projektas vyks ir toliau. Per trejus metus sieksime kilstelėti kartelę ir užtikrinti, kad Lietuvos žmonės atsidurtų aktyviausiai informacinėmis technologijomis besinaudojančių europiečių sąrašė. Tikiu, kad tai įmanoma!

Nuoširdžiai,

Kęstutis

Juškevičius

Projekto "Bibliotekos pažangai" vadovas

BIBLIOTEKA, INTERNETAS, VISUOMENĖ

Mieste kompiuterį ir internetą namuose turi du trečdaliai, o kaime - tik trečdalis gyventojų. Vaikai internetą vienodai dažnai pasitelkia ir mokslui, ir laisvalaikiui. Beveik aštuoniasdešimčiai procentų interneto bibliotekose vartotojų biblioteka yra pagrindinė naudojimosi internetu vieta. Šiuos ir kitus rezultatus apie naudojimosi internetu įpročius atskleidė projekto "Bibliotekos pažangai" tyrimas.

Pasak projekto poveikio vertinimo koordinatorės Ugnės Rutkauskienės, atliekant tyrimą labiausiai domėtasi trimis aspektais: skirtumais tarp miesto ir kaimo gyventojų, tarp suaugusiųjų ir vaikų naudojimosi internetu įpročių bei kuo skiriasi interneto naudojimas bibliotekoje nuo bet kurios kitos jo prieigos. Kai kurios prieš tyrimą turėtos nuojautos pasitvirtino, o kitos buvo paneigtos.

Ar žinojote, kad:

- o dauguma Lietuvos gyventojų internetą pirmiausia sieja su laisvalaikio praleidimu ir bendravimu;

- o daugiau kaip pusė Lietuvos gyventojų turi kompiuterinio raštingumo įgūdžių;
- o kaime beveik pusė (43%) gyventojų niekada nėra naudojęsi kompiuteriu ar internetu;
- o 84% vaikų internetą pasitelkia lavinimuisi, o 87% - laisvalaikiui;
- o 91% Lietuvos vaikų turi interneto prieigą mokykloje ar namuose;
- o 79% interneto bibliotekose vartotojų tai yra pagrindinė naudojimosi internetu vieta;
- o trečdaliui (28%) - vienintelė vieta.

Tyrimas įvertino ne tik kiek ir kam naudojama internetu, bet ir kokia iš to gaunama nauda. U. Rutkauskienė pabrėžia ekonominę interneto naudą: "Internetu naudojėsi gyventojai dažnai minėjo sutaupę pinigų, įsigiję daiktų ar paslaugų, susiradę darbą, padidinę pajamas. Taigi, interneto nauda labai apčiuopiama, susijusi su gyventojų finansine veikla."

Svarbu pažymėti, kad naudojantis sudėtingesnėmis, mažiau populiariomis interneto teikiamomis galimybėmis (elektronine bankininkyste, duomenų bazėmis, internetu bendraujant su sveikatos priežiūros, valdžios institucijomis) bibliotekos vaidina ypač svarbų vaidmenį. Čia žmonės dažniau jomis naudojami, be to, gali sulaukti bibliotekininkų pagalbos.

Beje, vaikus ir suaugusius, kaimo ir miesto gyventojus vienija nuomonė apie bibliotekų darbuotojus. Paprašyti keturių balų skalėje įvertinti viešos interneto prieigos bibliotekose naudą, aukščiausiai lankytojai vertino bibliotekos darbuotojų paslaugumą - vidutiniškai trimis su puse balo. Taigi, bibliotekų darbuotojai - pagrindinė jų vertybė.

Plačiau susipažinti su tyrimo duomenimis galite [čia](#).

Svetainės vaizdo įrašų archyve rasite ir [filmuką](#), kuriuo pristatomi tyrimo rezultatai.

BIBLIOTEKININKAI RUOŠIASI Į "MISIJĄ: INTERNETAS"

Lietuvoje pradėjo veikti mokymų centrų tinklas, padėsiantis šalies bibliotekininkams tapti "internetu misionieriais". Bibliotekų darbuotojai modernia įranga aprūpintuose centruose įgis informacinio raštingumo žinių ir įgūdžių, reikalingų konsultuoti viešųjų interneto prieigų lankytojus.

Apskričių mokymo centruose bibliotekų darbuotojai klauso kompiuterinio ir informacinio raštingumo bei anglų kalbos kursų. Juos pabaigę ir išlaikę egzaminus turės reikalingų žinių, kad galėtų padėti nemokamai internetu bibliotekose besinaudojantiems gyventojams geriau išnaudoti jo galimybes bei palengvinti kasdienius darbus.

Mokymų centrų koordinatoriai atidarydami centrus vienbalsiai džiaugėsi atsiveriančiomis galimybėmis profesionaliau patarti lankytojams. Bibliotekose viešosios interneto prieigos vartotojai gali greitai ir patogiai susitvarkyti įvairiausius reikalus - nuo elektroninės bankininkystės, bendravimo su sveikatos priežiūros ir valdžios institucijomis, iki kontaktų su giminaičiais ir draugais, profesinės ir kultūrinės informacijos paieškos, laisvalaikio pramogų. Pasimokę bibliotekų darbuotojai skatins lankytojus visapusiškai išnaudoti interneto teikiamą naudą.

Dešimtyje mokymo centrų iš viso įrengta 220 mokymosi vietų, pusė jų yra mobilios. Kompiuteriuose įdiegta sulietuvinta "Microsoft Vista" operacinė sistema, "Office 2007" programų paketas bei keletas kitų taikomųjų programų. Besimokantieji gali naudotis ne tik įprastomis kasdienio naudojimo programomis, leidžiančiomis rašyti ir redaguoti tekstus ar naršyti internete, bet ir kurti duomenų bazes, dirbti su nuotraukomis ar kita vaizdo medžiaga.

Daugiau informacijos apie mokymus rasite [čia](#).

INTERNETAS KIEKVIENAM!

Pasaulį apraizgiusio informacijos tinklo - interneto - ranka tiesiasi į atokiausius Lietuvos kampelius. Šalies miestų, miestelių ir kaimų bibliotekose jau netrukus bus atidaromos nemokamos viešosios interneto prieigos.

Kai kuriose projekte dalyvaujančiose bibliotekose viešojo interneto prieiga jau egzistavo ir yra tiesiog plečiama - statomi nauji kompiuteriai, diegiama programinė įranga, kuriama daugiau kompiuterizuotų darbo vietų, vedamas plėtojamas internetas. Tačiau dalį bibliotekų vykdančią projektą "Bibliotekos pažangai" internetas pasieks pirmą kartą, tuo pačiu pirmą kartą pasiekdamas ir iki šiol su kompiuteriu "nebendravusius" žmones. Kol kas Lietuvos kaimuose tokių daugiau kaip pusė.

Atidarant viešas prieigas siekiama ne tik įkurdinti internetą atokesnėse Lietuvos vietovėse, bet ir gyventojų dėmesį atkreipti į naujas galimybes, kurias atveria informacinės technologijos. Atidarant viešas prieigas bus rengiamos informacinės akcijos tiems, kurie iki šiol internetu naudojasi mažiau: neįgaliesiems, bedarbiams, vyresnio amžiaus ir atokesnėse vietovėse gyvenantiems žmonėms. Internetu nuo šiol jie galės naudotis šalia savo namų ir taip praturtinti kasdienį gyvenimą, padaryti jį patogesni.

Jau visai netrukus, 194-iose miesto bibliotekose ir jų filialuose pradės veikti viešos interneto prieigos (VIP). Vienose bibliotekose pakanka atnaujinti iki šiol veikusios prieigos patalpas bei įrangą, kitur, projektui "Bibliotekos pažangai" padedant, nemokamas internetas lankytojams bus pasiūlytas pirmą kartą.

Įgyvendinant kitą viešos interneto prieigos plėtros etapą, 2009-2010 metais VIP pradės veikti apie 650-yje kaimo bibliotekų.

PASIRYŽIMŲ SĄRAŠAS 2009-IESIEMS:

- **Informacinis telefonas.** Netrukus visą informaciją apie projektą "Bibliotekos pažangai" bus galima gauti surinkus specialų telefono numerį.
- **Konkursas bibliotekų darbuotojams.** Konkursas "Žinių meistras" paskatins parodyti kūrybiškumą, išradingumą, pritaikyti kompiuterinio raštingumo žinias.
- **Akcija visuomenei.** Alternatyvios tikrovės žaidimas internete skatins gyventojų susidomėjimą informacinėmis technologijomis bei vieša interneto prieiga bibliotekose.
- **Konkursas žurnalistams.** Keturiasdešimtojo interneto gimtadienio proga žurnalistus kviesime dalyvauti konkurse: filmuoti, rašyti, kalbėti apie informacines technologijas, jų vietą bibliotekoje ir žmogaus gyvenime.

IR DAR:

- Viešosios interneto prieigos atidarymai bibliotekose;
- Informacinio raštingumo ir interneto išteklių mokymai miesto ir kaimo bibliotekų darbuotojams;
- Akcijos neįgaliesiems, bedarbiams, senjorams, vaikams;
- Įvairios kitos iniciatyvos...

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
Gedimino pr. 51, LT-01504 Vilnius, Tel. +370 5 239 86 30
El. paštas: projektas@bibliotekospazangai.lt